

Discussienota de Dorpsstraat

Datum: 11 maart 2021

Versie: 1.0

Inleiding

De wereldwijde uitbraak van het coronavirus vorig jaar heeft het begrip ruimte een andere dimensie gegeven. Waar ons eiland bekend staat om de rust en de ruimte was het ook hier noodzaak om elkaar meer de ruimte te geven. In winkels, op straat of in de natuur, op de boten en in de horeca. De regel om 1,5 meter afstand van elkaar te houden is op sommige plekken lastig na te leven. Om dit toch zoveel mogelijk te kunnen doen heeft de gemeente maatregelen genomen die de drukte in de Dorpsstraat moesten beperken. In zeer korte tijd zijn er veel maatregelen bedacht en genomen om dit handen en voeten te geven. Sommige maatregelen werden positief ontvangen, anderen verdienen meer aandacht en een betere uitwerking. De maatregelen zijn eind 2020 geëvalueerd met behulp van een digitale enquête.

Ook voor komende zomer zullen er naar verwachting maatregelen moeten worden genomen om het coronavirus zoveel mogelijk buiten ons eiland te houden. Ook leeft er een wens om sommige maatregelen te houden omdat ze als zeer prettig werden ervaren. In dit voorstel zal eerst worden teruggeblikt op het afgelopen jaar en de uitkomsten van de enquête worden weer gegeven. Vervolgens zal per onderdeel een toelichting worden gegeven met een voorstel en eventuele kanttekeningen.

2020

De meeste maatregelen zijn in de zomer van 2020 genomen rondom de Dorpsstraat en het Havenplein. De meest opvallende en verstrekkende maatregel was de afsluiting van de Dorpsstraat voor fietsers en voor gemotoriseerd vervoer¹. Over deze maatregel ging dan ook de enquête. De belangrijkste vragen in dit onderzoek waren:

- Hoe is de fietsvrije Dorpsstraat bevallen?
- Welke verbeterpunten zouden er kunnen worden doorgevoerd als de coronamaatregelen een fietsvrije Dorpsstraat nogmaals noodzakelijk maakt?
- Is een fietsvrije Dorpsstraat in de toekomst (zonder corona) wenselijk?

De enquête is ingevuld door 634 respondenten waarvan 248 op Vlieland wonen. Waarvan 58 respondenten hebben aangegeven ondernemer zijn in de Dorpsstraat. 78 respondenten wonen in de Dorpsstraat. De belangrijkste conclusies zijn als volgt:

- De grote meerderheid (82,4%) is voorstander van een fietsvrije Dorpsstraat in de zomermaanden, ook als er geen Corona is.
- Ook onder de inwoners is (74%) voorstander van een fietsvrije Dorpsstraat in de toekomst
- Locatie van de afsluiting heeft 61% als goed ervaren.
- De locaties van de fietsenstallingen is door ruim 60% als goed ervaren, wel is regelmatig aangegeven dat het rommelig en te klein was
- 77% van de ondernemers gevestigd in de Dorpsstraat heeft geen (ernstig) hinder ondervonden van de gewijzigde bezorgtijden.

¹ De Dorpsstraat is altijd afgesloten voor gemotoriseerd vervoer en alleen toegankelijk voor bestuurders met A-ontheffing. Van 1 mei tot 1 oktober gelden er bloktijden en is het maar beperkt toegankelijk voor deze ontheffingshouders. In 2020 zijn deze regels nog verder aangescherpt en waren alleen voertuigen welkom die de winkels moesten bevoorraden met verse goederen.

- Terras uitbreiding zowel onder de inwoners als in algemene zin goed beoordeeld.
- Over de manier van afsluiting voor de toekomst lopen de meningen uiteen.
- 62% geeft voor de toekomst als suggestie afsluiting vanaf Coupure tot aan kruising Gemeentehuis/Noordwester.

Naast deze enquête zijn er ook diverse brieven, suggesties en opmerkingen bij de gemeente binnengekomen. Het is belangrijk deze inbreng mee te nemen in een mogelijk vervolg op deze maatregelen.

De fietsvrije Dorpsstraat

Uit de enquête, gesprekken met inwoners, verschillende verenigingen en discussies uit de gemeenteraad blijkt een groot draagvlak voor een fietsvrije Dorpsstraat. Niet alleen ten tijde van de coronapandemie maar ook daarna. Indien dit zou worden doorgevoerd betekent dit dat er een tweetal verkeersbesluiten moeten worden genomen. Een verbod op fietsen in de Dorpsstraat en het verbod voor het parkeren van fietsen in de Dorpsstraat.

Er wordt gesproken over de Dorpsstraat maar dit betekent niet dat de hele straat moet worden afgesloten voor fietsers. De meeste concentreert zich van de coupure tot aan het gemeentehuis. Het lijkt dan ook voor de hand liggend dat het alleen geldt voor dit stuk van de Dorpsstraat. Een eventuele afsluiting met (inzink) paaltjes of andere alternatieven hoeft niet overeen te komen met het gedeelte dat je wilt afsluiten voor fietsers en gemotoriseerd vervoer. De afsluiting moet gepaard gaan met verkeersborden maar een informatiebord kan ook veel duidelijkheid geven.

Ook is er onderzocht of de straat enkel gedurende een periode van de dag moet worden afgesloten. Hierover lopen de meningen uiteen van de hele dag tot aan enkel de middag. De meest gedragen mening hierover lijkt de periode van 11.00 uur tot 18.00 uur. Hiermee geef je ieder de gelegenheid 's ochtends op de fiets boodschappen te doen en zijn de drukste uren van de dag fietsers niet welkom in de straat.

Ook de overzettingscijfers van rederij Doeksen maken inzichtelijk dat het aantal toeristen dat ons eiland bezoekt vanaf mei al enorm oploopt en dat dat tot september aanblijft. Zeker in de weekenden is het soms erg druk in de Dorpsstraat en zorgen de vele fietsen voor een rommelig straatbeeld. Vanuit deze cijfers zou het wenselijk zijn de afsluiting voor fietsers te laten gelden van mei tot oktober.

Een fietsvrije Dorpsstraat gaat niet zonder voldoende en nette fietsstallingen². Op verschillende locaties moeten plekken worden ingericht voor fietsen. Gedacht kan worden aan de volgende locaties: de noordkant de Willem de Vlaminghweg, grasveld Oosterseveld en de parkeerterreinen bij de begraafplaats en Boerenglop. Deze fietsenstallingen moeten netjes worden ingericht met zoveel mogelijk natuurlijk materiaal. Denk aan de fietsenstallingen bij ITGWO en bij de strandovergang van het Seeduyn. Er wordt door alle betrokkenen nadrukkelijk aangegeven dat waarde en uitstraling van het Havenplein niet geschikt is voor een permanente fietsenstalling.

Voorstel:

Op korte termijn (voor het hoogseizoen)

1. Neem twee verkeersbesluiten: verbod op fietsen in de Dorpsstraat gedurende de maanden mei tot oktober van 11.00 uur tot 18.00 uur en een verbod op het parkeren van fietsen gedurende de maanden mei tot oktober van 11.00 uur tot 18.00 uur.
2. Plaats bij de coupure, de Boerenglop, de Molenglop en bij de Noordwester informatieborden over het fietsverbod en breng de wettelijke verkeersborden aan.
3. Maak een compleet kostenplaatje voor de fietsenstallingen en richt aan de Willem de Vlaminghweg en het Oosterseveld fietsparkeerplekken in.

Op langere termijn

1. Richt de parkeerterreinen bij de begraafplaats en de Boerenglop anders in zodat er ruimte ontstaat voor fietsen.
2. Sluit een deel van de Dorpsstraat af met inzinkbare paaltjes of andere alternatieven zodat de voetgangerszone goed en doeltreffend wordt aangeduid³.

Kanttekeningen

1. Fietsenzaak Frisia bevindt zich dan in deze zone. Er moet een oplossing gezocht worden zodat zij hun werkzaamheden ongehinderd kunnen voortzetten.
2. Handhaving. Handhaven op niet fietsen is gemakkelijk te constateren. Het is echter zeer lastig om fout geparkeerde fietsen te handhaven omdat het overgrote deel huurfietsen zullen zijn en/of er geen eigenaarsgegevens op fietsen zitten. De handhaving moet hem vooral zitten in communicatie vooraf. Denk aan tags/briefjes aan het stuur met waarschuwingen, goede informatie bij de fietsenzaken, hotels etc. Een fietsvrije Dorpsstraat zal ook een gewenning moeten worden en we zullen moeten accepteren dat niet alles gelijk goed gaat. De rol van de politie / Boa's moet hier helder zijn.
3. Vervoersbedrijven zullen 11.00 uur niet halen met de huidige dienstregeling.

² De manier van het inrichten van fietsenstallingen kent verschillende kostenplaatjes. Het plaatsen van slechts fietsenrekken is vele malen goedkoper dan houten fietsenstallingen met eventuele bestrating. Een nadere kostenindicatie kan nog worden uitgewerkt. Ter indicatie: Een fietsenrek kost 150,- en is geschikt voor 8 fietsen. 1000 Fietsen levert omgerekend een kostenpost op van 18.750 euro.

³ Automatische palen, die met afstandszenders kunnen worden bediend kosten per afsluiting globaal €11.000,- excl. BTW, inclusief montage.

Terrasuitbreiding

De terrasuitbreidingen van afgelopen zomer worden door een grote meerderheid positief beoordeeld. De extra geboden ruimte werd als gezellig ervaren en gaf de Dorpsstraat een levendige uitstraling. Toch wordt niet door iedereen omarmt dat dit na corona in stand moet blijven. Niet elke horecazaak heeft daar even veel profijt van en als er niet meer tafels mogen worden neergezet dan voor corona heeft het weinig noodzaak. Wel zouden vrijwel alle horecaondernemers graag zien dat zolang de coronapandemie nog aanwezig is dit wel kan. Het liefste vanaf het moment dat de horeca open mag.

Voorstel:

1. Gedoog net als in 2020 de uitbreidingen van de terrassen vanaf het moment dat de terrassen open mogen onder dezelfde voorwaarden als in 2020.
2. Gedoog dit enkel in tijden van corona en ga daarna terug naar de situatie zoals die was.

Kanttekening:

1. Het plaatsen van parasols was niet toegestaan op het “tijdelijke” terras deel. Geadviseerd wordt om parasols dit jaar wel toe te staan gezien de langere periode van gedogen.

Logistiek / bevoorrading / bloktijden

Al sinds jaar en dag wordt er gediscussieerd over de bloktijden. Vanaf 1 mei tot 1 oktober gelden in de Dorpsstraat bloktijden wat inhoudt dat voor gemotoriseerd verkeer met een A-ontheffing de Dorpsstraat alleen toegankelijk is tussen bepaalde tijden. Deze tijden zijn van oudsher afgestemd op de tijden van de boot en de logistiek rondom de bevoorrading van de winkels en horecazaken in de Dorpsstraat. Er is in het verleden nooit een knip gemaakt tussen bezorgers die afhankelijk zijn van de levering met de boot en de overige A-ontheffingshouders.

Tegelijkertijd vinden velen de bloktijden van 12.00 uur tot 13.30 uur (en in juli en augustus tot 13.00 uur) zeer onwenselijk. Het betekent een levering van goederen op het drukste moment van de dag, waarop de terrassen vol zitten en velen vertier zoeken in de Dorpsstraat. Hoewel de dienstregeling van Rederij Doeksen nagenoeg vaststaat is het goed om het gesprek hierover aan te gaan met de betreffende ondernemers. Daarnaast worden ook winkels zonder versproducten bevoorraad tijdens de bloktijden.

Oplossingen waar aan gedacht kan worden:

1. Een extra vrachtschip met de (vers)producten op de vroege ochtend.
2. Voldoende koelopslag zodat 's avonds de verse goederen kunnen worden geleverd en 's ochtends vroeg gelijk kan worden bevoorraad. Dit betekent overigens wel een forse investering in geld en ruimte.
3. Een locatie creëren waar men zelf pakketjes kan ophalen en/of tijdelijk voorraad gestald kan worden.

Voorstel:

Korte termijn

1. Ga in gesprek met de vervoersbedrijven, Doeksen en de betreffende ondernemers om naar oplossingen te zoeken zoals hierboven geschreven.
2. Sta alleen toe dat er gemotoriseerd verkeer met een A-ontheffing in de Dorpsstraat rijdt voor 11.00 uur of na 18.00 uur en pas de bloktijden daar op aan. Eventueel met (tijdelijke) paaltjes.

Lange termijn

1. Creëer een logistieke hub in Harlingen en/of het eiland zodat er op de rest van het eiland minder vervoersbewegingen nodig zijn om pakketten / voorraad bij de betreffende ondernemer/bewoner te krijgen. Een pilot hieromtrent draait momenteel op Schiermonnikoog.

Kanttekeningen:

1. Indien de vracht niet eerder naar het eiland kan komen omdat er óf niet voldoende koelcapaciteit is of er geen extra schip kan varen is het voor de vervoerder vrijwel onmogelijk de zaken eerder te bevoorraden. Er moeten dan mogelijkheden blijven voor deze vervoerders om tussen 11 en 18.00 uur in de Dorpsstraat te rijden.

Communicatie

Communicatie is het sleutelwoord bij al deze maatregelen. Voorafgaand aan de invoering van de fietsvrije Dorpsstraat moet bij iedereen duidelijk zijn wat de maatregelen inhouden en waarom ze worden toegepast. Het moet een compleet plaatje zijn met de regels, het waarom, de locaties van de parkeerplekken, etc etc. Dit moet breed ingezet worden en moet helder en herkenbaar zijn.

Voorstel:

1. Schrijf een communicatieplan en heb hierbij aandacht voor de verschillende doelgroepen.